

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Brigity Chrastilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobce: M. K.,** zastoupen JUDr. Filipem Chytrým, advokátem, se sídlem Křenova 15, Praha 6, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 5. 2004, č. j. 11 Az 232/2003 - 36,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného č. j. OAM - 1761/VL - 11 - P08 - 2002 ze dne 5. 11. 2003 nebyl žalobci (dále jen „stěžovatel“) udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a nebyla na něho vztažena překážka vycestování podle § 91 téhož zákona. Žalovaný své rozhodnutí odůvodnil tím, že stěžovatel v průběhu řízení neuvedl žádné skutečnosti, které by představovaly pronásledování ve smyslu Ženevské úmluvy nebo opodstatněnou obavu z takového pronásledování. Ve své vlasti měl národnostní potíže, které spočívaly v několikerém fyzickém napadení ze strany osob kazašského původu pro jeho ruskou národnost, a dále potíže ekologické, jež stěžovatel spatřoval ve znečištěném životním prostředí a zvýšeném výskytu onemocnění rakovinou. Žalovaný po zhodnocení stěžovatelových výpovědí neshledal splnění podmínek výše uvedených ustanovení zákona o azylu. Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel v zákonné lhůtě žalobu k Městskému soudu v Praze, v níž namítal porušení jednotlivých ustanovení

zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále jen „správní řád“), ukládajících procesní povinnosti správnímu orgánu. V doplnění žaloby zejména uvedl, že i ze žalovaným citovaných informačních zdrojů vyplývá, že v Kazachstánu dochází k diskriminaci osob jiného než kazašského původu. Proto považuje interpretaci § 12 zákona o azylu, jak ji provedl žalovaný, za svévolnou a účelovou. Za nemístný považuje stěžovatel rovněž požadavek žalovaného, aby ve své vlasti využil všech dostupných prostředků ke své obraně, přestože z informací o zemi původu jednoznačně vyplývá, že tyto jsou neúčinné. Nesouhlasí ani s vyhodnocením ekologické situace a svobody vyznání v Kazachstánu obsaženým v odůvodnění napadeného rozhodnutí.

Rozsudkem uvedeného soudu ze dne 28. 5. 2004, č. j. 11 Az 232/2003 - 36, byla žaloba stěžovatele zamítnuta. V odůvodnění městský soud uvedl, že žalovaný řádně zjistil skutkový stav a zohlednil dostatečný počet relevantních informací o zemi původu, přičemž správně dospěl k závěru, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení azylu dle příslušných ustanovení zákona o azylu. Soud se ztotožnil s názorem žalovaného, že pokud se stěžovatel neobrátil na nadřízené policejní či jiné orgány, když policie byla po jeho stížnostech nečinná, nelze učinit závěr, že by takové jednání soukromých osob bylo trpěno či podporováno orgány státní moci.

Včas podanou kasační stížností se stěžovatel domáhá zrušení rozsudku Městského soudu v Praze a navrhuje přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Tuto stížnost odůvodňuje stížními důvody podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Předně se stěžovatel domnívá, že rozhodnutí městského soudu je nepřezkoumatelné, neboť bylo vydáno bez nařízení jednání, ačkoliv s tím stěžovatel nevyslovil souhlas. Jelikož mu poučení a výzva soudu nebyly předloženy v jeho mateřském jazyce, on tomuto poučení neporozuměl ani porozumět nemohl. Dle stěžovatelova názoru podání ze strany soudu adresovaná jemu samotnému měla být přeložena do ruského jazyka, protože již v řízení před žalovaným projevil vůli v tomto jazyce jednat. Na toto nemá vliv ani skutečnost, že žaloba byla podána v jazyce českém. V důsledku tohoto pochybení soudu tak stěžovatel neměl možnost uplatnit svá práva v jednání před soudem. Stěžovatel je dále přesvědčen, že žalovaný pochybil, když nesprávně posoudil situaci stěžovatele a neopatřil si dostatek podkladů. Poukázal též na skutečnost, že odůvodnění rozhodnutí žalovaného a soudu se z jemu neznámých důvodů liší, a to pokud jde o podklady, které byly ve správním řízení shromážděny. Stěžovatel považuje shromážděné podklady za nedostatečné pro řádné posouzení jeho případu. Konstatuje, že použité zdroje jsou příliš obecné a dále zpochybňuje vypovídací schopnost zpráv ministerstva zahraničí, jako orgánu reprezentujícího státní moc a reflektujícího zahraniční politiku a mezinárodní vztahy. Informace České tiskové kanceláře považuje za nevěrohodné, neboť jsou zpracovávány novináři, a neposkytují proto objektivní pohled na vnitřní záležitosti jiných zemí. Stěžovatel se domnívá, že žalovaný měl použít poměrně široký katalog informací, které jsou obsaženy ve zprávách institucí, které se zabývají ochranou lidských práv. V neposlední řadě poukazuje na další pochybení žalovaného, které spatřuje v tom, že žalovaný sice uvedl, z jakých informací vycházel, avšak neuvedl, co z těchto informací vyplývá a jakými úvahami byl při jejich hodnocení veden. Dále stěžovatel namítá, že skutková podstata, z níž žalovaný vycházel, nemá oporu ve spisu, resp. je s ním v rozporu. Ze zpráv Ministerstva zahraničí Spojených států amerických totiž vyplývá, že zákonná ustanovení o rovnosti všech občanů a vyloučení diskriminace nejsou v Kazachstánu efektivně a důsledně prosazována a dochází k upřednostňování etnických Kazachů. Státní orgány jsou silně zkorumpované a nejsou ochotny řešit etnické konflikty. Rovněž dle jeho názoru není na místě, že mu žalovaný i soud přičítal k tíži, že se neobrátil na státní orgány své vlasti s žádostí o pomoc. Jelikož si byl totiž stěžovatel vědom,

že se mu nedostane adekvátní pomoci, je zcela pochopitelné, že se na policii neobracel. Závěrem stěžovatel konstatuje, že v jeho případě je dán důvod pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť jeho strach z opakování ponižování a diskriminace z důvodu jeho ruské národnosti a křesťanského náboženského vyznání je odůvodněný.

Žalovaný ve svém vyjádření k obsahu kasační stížnosti popírá její oprávněnost, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu tak i rozsudek městského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy a plně odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele učiněné ve správním řízení. Dále poukazuje na skutečnost, že stěžovatel podal žalobu v jazyce českém a o ustanovení tlumočníka nepožádal, proto taková potřeba nevyšla v řízení najevo. Stěžovatel byl v průběhu správního řízení seznámen s podklady, které žalovaný shromáždil, a tyto nikterak nezpochybnil a nenavrhl ani jejich doplnění. Z výše uvedených důvodů navrhuje žalovaný zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání jejího odkladného účinku pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), a je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Z vlastního podání vyplývá, že stěžovatel namítá kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s., a kasační stížnost je tedy přípustná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je stěžovatel chráněn před důsledky rozsudku městského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj. pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) - ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud po zjištění, že kasační stížnost je podána včas a že je přípustná, přezkoumal napadený rozsudek vázán rozsahem i důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že:

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel předně namítal porušení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl

zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Nejvyšší správní soud neshledal, že by skutková zjištění, z nichž žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel, neměla oporu ve spisech, nebo s nimi byla v rozporu. Naopak je toho názoru, že zjištění učiněná žalovaným vycházejí zejména ze skutečností, které sdělil sám stěžovatel. Nebylo rovněž zjištěno, že by při zjišťování skutkové podstaty byl žalovaným porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem a že by tato skutečnost mohla ovlivnit zákonnost rozhodnutí, a nelze ani dovodit, že by napadené rozhodnutí žalovaného bylo nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Žalovaný musí umožnit žadateli o azyl sdělit v řízení všechny okolnosti, které považuje pro udělení azylu za významné, avšak není jeho úkolem předestírat důvody, pro které je azyl obvykle poskytován. Tímto způsobem žalovaný v případě stěžovatele postupoval, přičemž ze spisu není patrno, a stěžovatel to ani netvrdí, že by byl jakýmkoliv způsobem v průběhu řízení o udělení azylu omezován při sdělení důvodů azylu, jež sám uplatňoval. Skutkový stav tak byl zjištěn řádně a přesně a důkazy, které si žalovaný opatřil, jsou pro posouzení daného případu dostačující.

K námitkám stěžovatele se Nejvyšší správní soud zabýval informacemi o zemi původu, které ve věci shromáždil žalovaný, a to jednak obecně jejich povahou a jednak jejich rozsahem a vypovídací hodnotou vzhledem k okolnostem daného případu. Předně lze konstatovat, že nejdůležitějším účelem shromažďování informací o zemi původu žadatele o azyl je ověřování správnosti jeho výpovědí učiněných při pohovoru a získání objektivních informací o poměrech v dané zemi. Správní orgán je při tom povinen dbát o to, aby shromážděné informace byly co možná nejvěrohodnější, a proto je získává z různých zdrojů. Nelze však tvrdit, že by informace poskytované ministerstvem zahraničí (ať českým či americkým) byly primárně nedůvěryhodné právě proto, že se jedná o státní orgány zohledňující státní zájmy a mezinárodněpolitické vztahy. Takové závěry by bylo možné učinit snad jedině v případě, kdy by se tyto zprávy zásadním způsobem lišily od zpráv poskytovaných například nevládními organizacemi zabývajícími se ochranou lidských práv. Pokud stěžovatel dále zpochybňuje informace z databáze České tiskové kanceláře tím, že jsou tvořeny novináři, kteří jsou mnohdy vedeni jinými cíly než snahou o získání objektivních informací, pak s jeho tvrzením plně nelze souhlasit. Pokud by takovéto informace byly jediným podkladem pro rozhodnutí žalovaného, jistě by bylo možné o jejich vypovídací schopnosti alespoň v některých případech pochybovat, ale pokud jsou jedním ze zdrojů a obsahově nevybočují z informací jiných, pak i ty jsou pro získání uceleného pohledu na danou zemi vhodné. Lze tedy shrnout, že je zcela na žalovaném, jaké informace v daném případě pro hodnocení případu shromáždí, je však nezbytné, aby jejich rozsah a obsah odpovídal potřebám daného případu. Ve vztahu k nyní projednávanému případu Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalovaný se v odůvodnění svého rozhodnutí podrobně zabýval obsahem informací, které o Kazachstánu shromáždil, a přitom zcela jasně uvedl, co z těchto informací dovodil a jakými úvahami byl veden. Jestliže vyšel z několika informačních zdrojů, které se obsahově i časově dotýkají období stěžovatelova odchodu z vlasti a tyto informace nejsou rozporné, pak nelze než uzavřít, že dokazování bylo provedeno v dostatečné míře. Výčet podkladů, ze kterých rozhodnutí žalovaného vycházelo, se v odůvodnění správního rozhodnutí a rozsudku soudu skutečně liší, ale pouze do té míry, že v rozsudku městského soudu je podrobnější.

Pokud stěžovatel dále namítal, že závěry žalovaného nemají oporu v obsahu správního spisu, pak ani této námitce přisvědčit nelze. Stěžovatel zejména poukazoval na skutečnost,

že ze zpráv Ministerstva zahraničí USA vyplývá, že zákonná ustanovení o rovnosti všech občanů nejsou dodržována důsledně a efektivně. Ze stejného zdroje vyplývá, že státní orgány upřednostňují etnické Kazachy a nejsou ani ochotny řešit případné etnické konflikty. K tomu zdejší soud uvádí, že tyto informace se týkají souhrnně celého Kazachstánu, přičemž žalovaný zcela správně využil zejména informaci českého Ministerstva zahraničních věcí ze dne 3. 3. 2003, podle níž je oblast, v níž stěžovatel žil (U.-K.), etnicky převážně ruská. Ze stejného zdroje lze dovodit, že špatná práce policejních orgánů je v Kazachstánu obecným problémem bez souvislosti s národností dané osoby. Nelze tedy dovodit, že by rozhodnutí žalovaného nemělo oporu v obsahu správního spisu nebo s ním bylo v rozporu. Soud neshledal důvodnou ani stěžovatelovu námitku, že s ohledem na shromážděné informace o zemi původu je důvodná jeho obava z pronásledování pro jeho ruskou národnost ve smyslu § 12 zákona o azylu, neboť jak bylo uvedeno výše, z obsahu správního spisu vyplývá, že toto je v dané oblasti nepravděpodobné.

Nejvyšší správní soud tedy s ohledem na výše uvedené důvody tvrzené ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. v posuzované věci neshledal.

Stěžovatel dále uplatnil námitku uvedenou v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Konkrétně namítal zejména skutečnost, že městský soud mu písemnosti doručoval v jazyce českém a on jí proto nerozuměl ani rozumět nemohl. Proto také nevyslovil svůj nesouhlas s rozhodnutím o věci bez nařízení jednání a z tohoto důvodu neměl možnost uplatnit svá práva účastníka řízení.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že povinnost soudu vyzvat stěžovatele k vyjádření, zda souhlasí s rozhodnutím soudu bez nařízení jednání, v jazyce, jemuž rozumí, nemusí ani u cizince vždy nezbytně znamenat nutnost překládat tuto výzvu do jeho mateřského jazyka. Tato povinnost vzniká pouze v případě, kdy soud zjistí, že účastník řízení neovládá jazyk, v němž se vede řízení. Pokud však stěžovatel se soudem komunikoval v českém jazyce, o ustanovení tlumočníka nepožádal a naopak v návaznosti na soudem zaslané vyjádření žalovaného reagoval česky psanou replikou neobsahující žádost o ustanovení tlumočníka, městský soud nepochybil, pokud mu poučení podle § 51 s. ř. s. zaslal v českém jazyce (k tomu srov. rozsudek publikovaný pod č. 686/2005 Sb. NSS). Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že stěžovatel soudem zaslaným písemnostem rozuměl, neboť na ně v českém jazyce reagoval. Pokud nevyjádřil nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání, pak městský soud nepochybil, když v souladu s § 51 s. ř. s. bez jednání rozhodl. Stěžovateli tak nebyla upřena možnost uplatňovat svá práva účastníka řízení.

Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že rozhodnutí Městského soudu v Praze je srozumitelné a netrpí ani nedostatkem důvodů rozhodnutí. Pokud soud došel k závěru, že rozhodnutí žalovaného je v souladu se zákonem, přičemž jak rozhodnutí žalovaného tak soudu je podrobně odůvodněno, Nejvyšší správní soud nemá, čeho by mu vytknul. Ani tato stěžovatelova námitka tedy není důvodnou.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel, který neměl v tomto řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, a proto bylo rozhodnuto tak, že žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. února 2006

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu